

Asia: VN/882/2018

Luonnos hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi kiinteän omaisuuden ja erityisten oikeuksien lunastuksesta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen Tieyhdistys ry kiittää mahdollisuudesta asiassa.

Maanteistä ja liikennejärjestelmästä annetun lain sekä ratalain muutokset

Tieyhdistys ei näe huomautettavaa maanteistä ja liikennejärjestelmästä annetun lain 63 - 64 § sekä ratalain 53 – 54 § nojalla suoritettavien tilusjärjestelyjen säädöksen siirtämisessä lunastuslakiin.

Valtion väylähankkeiden johdosta tehtävät tilusjärjestelyt voivat aiheuttaa merkittävää haittaa alueen maanomistajille ja tiekunnille. Esimerkiksi kulkuyhteyksien katkeamisesta aiheutuvan pysyvän kulkuhaitan ja lisämatkan aiheuttamia kustannuksia ei Tieyhdistyksen käsityksen mukaan ole aina korvattu täysimääräisinä maanomistajille. Kulkuhaitan eli ajomatkojen pidentymisen lisäksi tienpidon kustannukset siirtyvät yleensä tiekuntien vastuulle, koska kiertoreitit muodostetaan yleisesti yksityisteistä.

Tieyhdistys ymmärtää liikenneturvallisuuden parantamisen tärkeyden, mutta syntyvistä kustannuksista on suoritettava riittävä korvaus maanomistajille, jotka yleensä ovat myös vaikutusten kohteena olevien tiekuntien tieosakkaita. Kiertoreittien tienpidon kustannukset jäävät alueen maanomistajien kustannettaviksi likimain ikuisiksi ajoiksi.

Lunastuskorvauksen kasvattaminen ns. Ruotsin mallin mukaisesti

Liikennejärjestelmämme edellyttämän väyläverkoston rakentaminen ja kehittäminen edellyttää lunastusmahdollisuutta niin valtion väyläverkon, kuntien katujen kuin yksityisteiden taustalla olevien tieoikeuksien muodostamiseksi kokonaisuudessaan tarkoituksenmukaiseksi ja varmistamaan väyläverkoston toimintakykyä. Tieyhdistys muistuttaa lunastustoimitusten olevan viimesijainen keino väyläverkon sijoittamisessa ja ensisijaisesti maankäyttöä koskevat kysymykset tulee ratkaista vapaaehtoisin kaupun ym. toimenpitein.

Tieyhdistys kannattaa lunastushinnan korottamista ns. Ruotsin mallin mukaisesti. Näin varmistetaan mahdollisimman hyvin maanomistajien perusoikeuksien eli omaisuuden suojan toteutuminen. Riski perusoikeuksien loukkauksesta ei tule olla maanomistajan kantama. Lunastusta hakevan tahon on kannettava riski lunastushinnan suuruudesta. On selvää, että yksittäisissä tapauksissa on riski ylikompensaatiolle, mutta perusoikeuksien suojaamiseksi sitä voidaan pitää pienempänä uhkana kuin alikompensaatiota.

Tampereella 15.9.2021

Suomen Tieyhdistys ry

Simo Takalammi

johtaja

Yksittäisille lausunnonantajille suunnatut kysymykset

Kysymys työ- ja elinkeinoministeriölle, ympäristöministeriölle, liikenne- ja viestintäministeriölle, maa- ja metsätalousministeriölle sekä puolustusministeriölle:

Hallituksen esityksen luvussa 2.1.3. olevaan luetteloon sisältyy hallinnonalaanne kuuluvia säädöksiä, joiden nojalla voidaan myöntää lupa lunastaa toiselle kuuluva alue, perustaa alueeseen käyttöoikeus tai rajoittaa omistajan käyttövaltaa alueeseen. Näistä aiheutuvien korvauskysymysten käsittelemiseen sovelletaan lunastuslain säännöksiä. Ottaen huomioon lunastuslain korvausperusteisiin esitetyt muutokset, pidättekö lakien keskinäistä suhdetta toimivana vai tulisiko lakien välinen suhde järjestää nykyisestä poikkeavalla tavalla?

-

Kysymys Energiateollisuus ry:lle:

Hallituksen esityksen luvussa 4.2.2 on arvioitu lunastuslain korvauserusteiden tarkistamisesta aiheutuvia muutoksia voimansiirtohankkeiden edellyttämien alueiden lunastuskustannuksiin. Pidättekö mahdollisena, että lunastuslain korvauserusteiden muutokset vaikuttaisivat vapaaehtoisin kaupun hankittavien alueiden kauppahintoihin? Jos pidätte tätä mahdollisena, osaatteko arvioida eri verkonhaltijoiden vapaaehtoisin kaupun hankittavista alueista ja oikeuksista maksamien kauppahintojen ja korvausten kokonaismäärää?

-

Kysymys Suomen Turvetuottajat ry:lle

Hallituksen esitykseen sisältyy lakiehdotus turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain 1 ja 2 §:n kumoamisesta. Oikeusministeriön käsityksen mukaan turvesuon pakkolunastuksesta annetun lain nojalla ei ole viimeisen 30 vuoden aikana myönnetty lupaa ottaa turvetta toisen alueelta. Pidättekö mahdollisena, että mainitun lain nojalla myönnettyjä lupia olisi edelleen voimassa?

-

Takalammi Simo
Suomen Tieyhdistys ry